

zsálem megvétele is így végződik: „füstölő fényben ülök a verandán, / vágat a zöld nyár, fejem lehajtom, / moha lepi el megkövült arcom.”

A kötet legérdekesebb oldalait a nyugati utazásokat, háborús emlékeket, gyermeki múltat és felnőtt jelent egybevegyítő *A székesegyház*, *A kiűzetés* és *A sánc metaforái*, kis-, nagy- és időlt betűs szavai zuhogják tele kicsit hasonlóan a *Szigetek* prózaverseihez. Ezekben érhető tetten legkönnyebben a varázslat ünneprontó trükkje is. Orbán időnként annyira közhelyszerű végkonklúzió-kig jut el („Hosszú minden tévedés, de rövid a halál.” és „Zöldszínű örömközt múlik el az életünk” és „Legszebb időnk gyümölcsét tépi le az ősz.”), hogy a gyanakvás a premisszák hibáit kutatja. Azokba pedig nem lehet belekötni, lévén, hogy nagyon szabadon kapcsolódnak. Következetességet nem lehet kíván-

ni, s így ezeket az életbölcességeket akármiből le lehet vonni, ugyanúgy megállják — vagy nem állják meg — a helyüket egy másik asszociációsor végén. „A költemény magában hordja súlyát. Ez az egyetlen teher, amelyet el tud viselni.” — mondja Bányai János Gotovac-tanulmányában. Hozzátehetjük: saját könnyűségét nem tudja elviselni.

Szép versekkel adózik Orbán a mestereknek: Weöres Sándornak mindenekelőtt, és a szerinte kimondatlanul is legnagyobbnak, Dylan Thomasnak. T. S. Eliot és Henri Michaux is megkapják a magukét: a groteskség mögé rejtett komorságát titkoló paródiát. Mert a játék, a barokk pompa cifra díszei, a polgárhökentő káromkodások mögött a valóság lényege után tapogatózó emberi szándék adja Orbán harmadik kötetének értékét. (*Magvető Könyvkiadó 1967.*)

VERESS MIKLÓS

Buday György fametszete